

Uppföljning av Program för delaktighet

FO:s årsrapport 2014

Riitta-Leena Karlsson

Funktionshinderombudman i Stockholms stad
riitta-leena.karlsson@stockholm.se
08 – 508 25 610

Sveriges nationella mål för funktionshinderspolitiken 2011-2016

- Fysisk tillgänglighet
- IT-politiken
- Socialpolitiken
- Utbildningspolitiken
- Kultur, medier och idrott
- Arbetsmarknadspolitik
- Rättsväsendet
- Transportpolitiken
- Folkhälsopolitiken
- Konsumentpolitiken

Särskilda områden som behöver uppmärksammas i Sverige

- Fysisk miljö
- Medborgarinflytandet – Funktionshinderorganisationer
- Medborgare med annan etnicitet än svensk
- Kvinnor med funktionsnedsättning
- Barn med funktionsnedsättning
- Insamling av statistik och information

Brukarinflytande

Genomförandet av funktionshinderpolitiken förutsätter att funktionshindersonsorganisationernas expertkunskap tas till vara

(enligt Regeringen strategi).

Brukaren ska ses som medskapare av samhällstjänster (enligt SKL)

Brukarinflytande - Behov av bra samverkan

- Hur utvecklar vi samverkansformer med brukarorganisationer?
Arbetsformer i stadens FH-råd?
- Hur utvecklar vi delaktighet hos enskilda brukare i våra verksamheter?
- Hur utvecklar vi delaktighet för barn/unga och för olika etniska grupper?

FO:s förslag:

Utred samverkansformer i samråd med berörda organisationen

Stockholms stads prioriterade funktionshinderspolitiska mål 2011-2016

1. Fysisk tillgänglighet
2. Information och kommunikation
3. Kunskap och bemötande
4. Utbildning
5. Arbetsmarknad
6. Boende
7. Fritid

Fysisk tillgänglighet

Riket

- Den **fysiska tillgängligheten** för personer med funktionsnedsättning ska förbättras, bland annat genom att **enkelt avhjälpna hinder** undanröjs.

Stockholm

Alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stad inne- och utemiljö

1. Fysisk tillgänglighet

- Investeringar görs
- Fler nämnder och styrelser har aktiviteter
- Trafikkontorets insatser strukturerade
- Modell för information om tillgänglighet – förslag
- Arbetet med ”enkelt avhjälpna hinder” måste intensifieras
- Utpekat övergripande ansvar i staden saknas (enkätsvar mm)

- Kontaktpersoner i tillgänglighet ej utsedda trots budgetuppdraget 2013

- Tillgänglig turism måste uppmärksammas
- ”Ägandet” av tillgänglighetslösningar såsom e-Adept, webbplats om tillgänglighet behöver klargöras

IT-politik

Riket

- Tillgängligheten och användbarheten till **offentliga webbplatser** ska öka.
- Kunskapen och beställarkompetensen kring tillgänglighet och användbarhet ska stärkas i anslutning till **offentliga upphandlingar av e-tjänster**.

Stockholm

Alla ska kunna få information och kommunicera utifrån sina förutsättningar

2. Information och kommunikation

- Kommunikationsprogram 2012-2015 – tillgänglig och tydlig information
- E-tjänsternas tillgänglighet kräver brukar-/testgrupper från berörda målgrupper
- IT-system – upphandling med krav på full tillgänglighet
- Webbens tillgänglighet – aktuellt för ytterligare genomgång
- Tillgång till lättläst – utbildningar om begripliga texter på flera förvaltningar
- Tillgång till uppläst samt till CD/daisy – avtalet finns, används mest av biblioteket
- Undersökningar riktade till alla medborgare - om informationens tillgänglighet behövs

3. Kunskap och bemötande

Stockholm

Alla ska bemötas med kunskap och respekt och själva vara med och bestämma i frågor som gäller honom/henne

- Omfattande utbildningsinsatser om bemötande av kunden/brukaren på vissa förvaltningar (tex kultur)
- Bemötandeguiden finns att tillgå på stadens webb
- Omfattande utbildningsinsatser genomförts för att öka kunskapen om levnadsförutsättningar för målgrupper (tex neuropsykiatri)

Utbildning för barn, unga och vuxna

Riket

- Varje barn, elev och vuxenstuderande ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper så långt som möjligt.
- Med utgångspunkt i de förtydligade bestämmelserna i PBL och skollagen ska tillgängligheten samt uppföljningen av tillgängligheten för elever med funktionsnedsättning i förskola och samtliga skolformer förbättras.
- Kunskaperna om funktionsnedsättningar och hur undervisningen kan utformas efter varje barns, elevs eller vuxenstuderandes behov ska förbättras.

Stockholm

Alla barn, ungdomar och vuxna ska kunna delta i utbildningen och kunna få det stöd som behövs för att nå målen

4. Utbildning

- Fortsatt arbete med skolornas fysiska tillgänglighet
 - Hörselmiljön börjar uppmärksammas
 - Nytt system för resursfördelning för elever i behov av särskilt stöd
 - Yrkeskurser utvecklas
 - Samverkan mellan arbetsmarknadsnämnden och andra aktörer ökar
-
- Samverkan skola-socialtjänst kring korttidstillsyn behövs
 - Praktikplatser, arbetsplatser för elever i vuxenutbildning behövs

Arbetsmarknad

Riket

- **Sysselsättningsgraden** för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga ska öka.
- **Matchningen** mellan arbetssökande personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och lediga arbeten ska vara effektiv.

Stockholm

Allas arbetsförmåga ska tas tillvara

5. Arbetsmarknad

- Arbetsmarknadsnämnden samverkar och tar initiativ
- Jobbtorg Resurs har utvecklats – studier, praktik och arbete
- Uppföljningsansvaret 16-19 år har förbättrats
- Verksamheter för socialpsykiatrin målgrupper har gett goda resultat och har fått fortsatta anslag för år 2014 (ALFA och IPS)

- Metoder för uppföljning av arbetsmarknads målet måste utvecklas
- Rutiner och praxis kring daglig verksamhet för personer över 65 år behöver vara lika över staden

Socialpolitik

Riket

- Kunskapen om i vilken utsträckning de individuella stödets utformning bidrar till de övergripande handikappolitiska målen ska öka.
 - = vet vi i vilken mån de insatser som beviljas/utförs leder till att människor med funktionsnedsättning kommer in i samhällets gemenskap?
 - = vet vi/hur följer vi upp om våra stödinsatser gör någon nytta?

Stockholm

”Stöd och service är en förutsättning för delaktighet för många”

Socialpolitik – tillgång till insatser och insatsernas kvalitet

- Socialtjänsten ska bidra till medborgarnas ekonomiska och sociala trygghet, delaktighet i samhället, att kunna leva som andra och ha meningsfull sysselsättning och anpassat boende
- Insatserna enligt LSS ska karaktäriseras av:
Kontinuitet Tillgänglighet Samordning Varaktighet

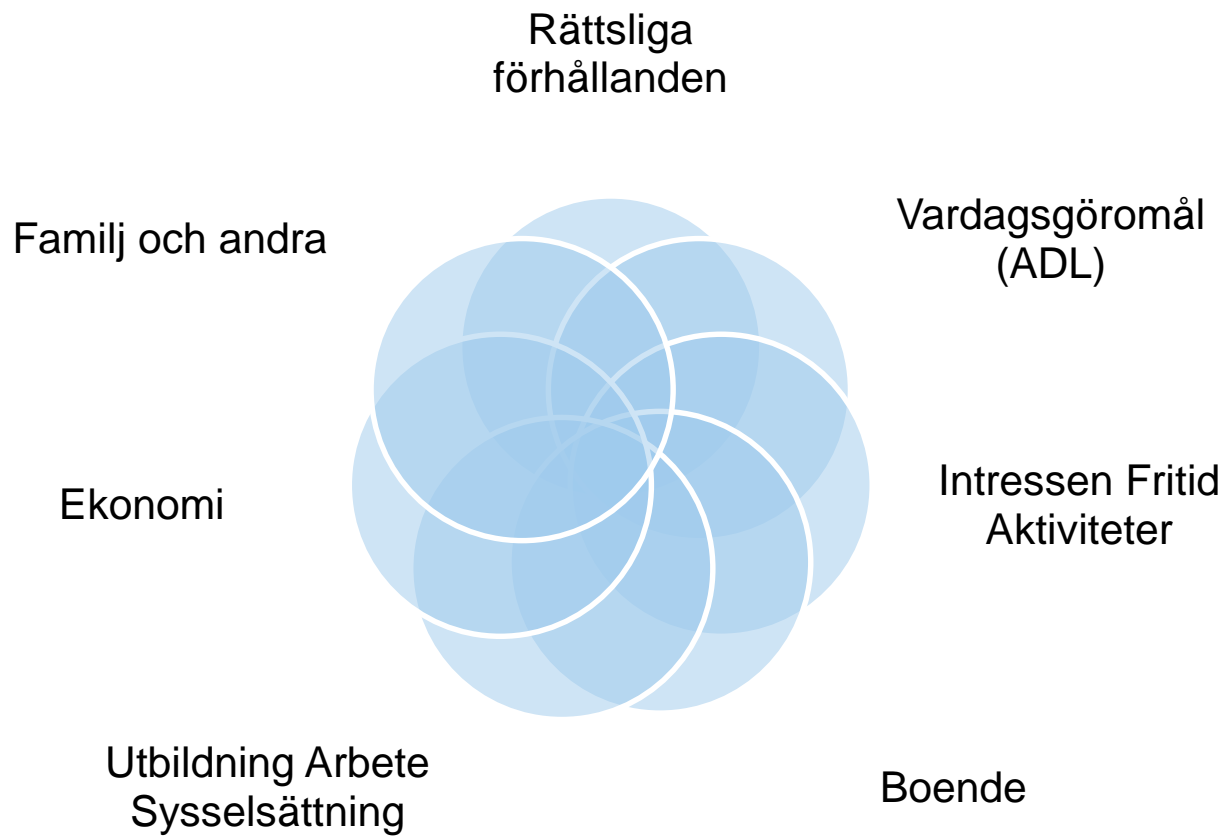
6. Bostad = Stöd och service/socialpolitik

Stockholm

Alla ska ha en bostad som är anpassad efter individens behov

Utbyggnad av särskilda boendeformer med olika servicenivåer och för olika behov och ålderskategorier behöver öka för att tillgodose nuvarande och kommande behov

Olika livsområden - kräver många kontakter

Ansvar för samverkan

- En del personer behöver särskilda, ibland omfattande, stödinsatser för att kunna delta i samhällets gemenskap
- Socialtjänsten har ett ansvar att tillsammans med andra berörda myndigheter i samverka ge stödinsatser utifrån var och ens individuella behov

Folkhälsopolitiken

- Uppföljningen av hälsans bestämningfaktorer bör **uppmärksamma hälsan för personer med funktionsnedsättning.**
- **Uppföljningen av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet** nationellt, regionalt och lokalt ska omfatta hur detta inkluderar personer med funktionsnedsättning.

(Obs Tillgång till meningsfull fritid samt idrott och kultur är en del av det hälsobefämjande arbete)

Fritid och konventioner

Barnkonventionen - Artikel 13:

Barn har rätt till lek och fritid, vila och rekreation samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet

FH-konventionen - Artikel 30

Deltagande i kulturliv, rekreation, fritidsverksamhet och idrott - beskriver hur konventionsstaterna ska se till att alla har rätt att delta i kulturlivet på lika villkor.

Kultur, medier och idrott

Riket

- Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att **delta i kultur- och idrottslivet** ska förbättras.
- Funktionshinderperspektivet ska vara integrerat i den ordinarie **bidragsgivningen** inom kulturområdet och idrottsområdet.
- **Medietjänster och film** ska i högre utsträckning utformas på ett sätt som gör dem tillgängliga för personer med funktionsnedsättning

Stockholm

Alla ska ges förutsättningar att delta i och tillgodogöra sig fritidsverksamhet

7. Fritid (inklusive idrott och kultur)

- Samverkan/samarbete mellan fritid/idrott/kultur förbättras
- Samarbete med andra aktörer ökar, gott exempel www.fritidsnatet.se
- Fritidsutbudet ökar (vissa nämnder och föreningslivet engagerade)
- Tillgängligheten till lokaler som vänder sig till allmänheten (idrottshallar, kulturlokaler) behöver öka
- Mätning av tillgång till fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning behöver utvecklas (tex enkäter till allmänheten)
- Fritid för alla-satsningen behöver utvärderas/engagemanget i stadsdelsnämnderna varierar
- **Ledsagning är en förutsättning för många för att kunna delta i befintliga aktiviteter!**

Övrigt: Rättsväsendet och transportsektorn

Riket

Kompetensen hos myndigheterna inom rättsväsendet kring förutsättningar och behov hos personer med funktionsnedsättningar ska stärkas.

Transportsystemet utformas så att det är **användbart** för personer med funktionsnedsättning.

Stockholm

- Samverkan med landstinget och andra aktörer inom kollektivtrafiken
- Trafikkontorets ansvar för tillgängliga busshållplatser